

Egy vélemény Biharból

Az erdélyi magyarság több mint 10%-a Bihar megyében él. Földrajzi elhelyezkedése szerint a bihari magyarság egy az egyben letérképezi az erdélyi magyarság területi megoszlását, így az Érmellék környéke majdnem 100%-ban magyarok által lakott terület, de a megye határain belül megtalálható a 60-30%-ban magyarlakta, valamint a 20% alatti szórányvidék is.

A 2000. június 4-én, illetve 18-án megtartott választások alkalmával a bihari magyarság újra bizonyított, és arányszámának megfelelően sikerült tisztségbe juttatnia képviselőit. Így a helyhatósági választások nyomán 243 helyi és megyei önkormányzati képviselő nyert tisztséget, kilencel több, mint az elmúlt választási ciklusban. Polgármesteri tisztséget nyert 16 RMDSZ-jelölt, valamint egy független. Nagy veszteségnek kényszerültünk elkönyvelni viszont azt, hogy az egyik, számunkra különösen fontos helység, Köröstárkány RMDSZ-es polgármesterét elvesztettük.

1996-os és 2000-es választási eredményeinket elemezve már-már jellemzőnek mondható, hogy választópolgáraink több bizalmat szavaznak a megyei képviselőtestületnek, mint saját polgármesterjelöltjeiknek.

Véleményem szerint ebben döntő szerepe van az egyénnek, mint jövőbeni tisztségviselőnek. Tudnivaló, hogy a többségben magyarlakta települések választópolgárainak nemzettudata - főképpen itt a határmentén - jóval kisebb, mint a kisebbségben élő magyarságé. A választópolgárok egy hányada vagy személyes ambícióból, vagy ellenszenvből nem szavaz a helység polgármesterjelöltjére, míg a megyei képviselet nem annyira ismerős neki, azok tevékenysége nem kötődik mindennapos gondjaihoz, tevékenységéhez.

A fenti véleményt látszik igazolni az a tény is, hogy számos helységben pont a polgármesterjelölt karizmatikus személye vonzotta a választópolgárokat a szavazófülkéhez.

A 20% feletti magyarlakosságú településeken minden a polgármesterjelölt állítása esetben pozitívan befolyásolta a választókedvet. Ennek eredményeképpen sikerült két újabb alpolgármesteri tisztséget is nyernünk.

A 16 Bihar megyei polgármesterből 7 először kapott mandátumot, így polgármestereink mostani csapata 41%-ban megújult. A helyi és megyei képviselőtestület 35%-os arányban frissült fel.

Észlelni lehetett a tisztségért folyó küzdelem erősödését. Úgy tűnik, hogy kezd érdekessé, vonzóvá válni a polgármesteri, képviselői tisztség a bizonyos fokú hatalomtudat, valamint a nem is oly csekély anyagi juttatás miatt.

Érdekes volt figyelemmel követni a 10 tisztségbe nem jutó, expolgármester küzdelmét. Közülük mindössze három látta be esélytelenségét, a többi 7 kitartott a választási küzdelem utolsó pillanatáig. Öten, mint az előválasztások vesztesei, függetlenként próbáltak szerencsét.

A kitartókat az RMDSZ mindössze két helységben támogatta:

1. Érkörtvélyesen, egy 97%-ban magyarlakta faluban, ahol RMDSZ-élet nem igazán létezik. Így az előválasztás egy igen szűk körű csoportban folyt le. A falu bizalmát végül egy függetlenként induló, de az RMDSZ programját elfogadó fiatalember nyerte meg. Külön pikantériája a helyzetnek, hogy a községben élő 44%-os románság most még alpolgármesteri tisztséget sem kapott, habár ezt a volt, a helyi RMDSZ által jelölt polgármester igencsak támogatta.

2. Köröstárkányban a falu nagyfokú megosztottsága miatt TDRP-s polgármester jutott tisztségbe. Az eredmény várható volt, annak ellenére, hogy az előválasztásokon az akkor még tisztségben levő RMDSZ-es polgármester kapott mandátumot. A helyi RMDSZ-vezetés és a polgármester között kialakult személyi ellentét viszont olyan méreteket öltött, hogy sikerült megosztania a közösséget. A Köröstárkányban kialakult helyzet kimeríti e dolgozat kereteit, egy külön tanulmányt érdemel.

Következtetésképpen kimondható, hogy - legalábbis Bihar megyében - nem annyira az RMDSZ-t támogatók, illetve támadók közötti nézeteltérés, hatalmi csatározás létezik, mint inkább a vezető-jelölt személyhez való viszonyulás, kötődés vagy ellenszenv befolyásolja a választási eredményeket.

Az előválasztások egyik fontos eredménye az, hogy a jelölések alkalmával sok gyanakvó acsarkodástól mentette meg a szövetséget. Az előválasztások bevezetése így első nekifutásra is jó eredményeket hozott, és nélküle - legalábbis Bihar megyében - lehetetlen lett volna egy ilyen arányú tisztújulás, ugyanis a tisztségben levők teljes erőbedobással küzdöttek volna hatalmuk további megőrzése érdekében.

Véleményem szerint az előválasztások intézménye erősíti a helyi RMDSZ-szervezeteket. Ők szervezik meg és bonyolítják le az előválasztást, az általános érdek viszont mind a képviselőtestület, mind az RMDSZ részéről ugyanaz (kellene hogy legyen).

Az önkormányzatok szerepének növelése az RMDSZ programjának egyik sarkalatos tétele. A helyi programok, a lokális jövőkép kidolgozásának fontosságát minden életképes önkormányzatnak prioritásként kell kezelnie. Ebben az RMDSZ-nek, mint az erdélyi magyarság összképviselőjét felvállaló szervezetnek, csak gerjesztő szerepe lehet.

Egyes RMDSZ-frakciók érdekei, avagy a személyi érdekek közötti feszültségek szerintem nem csak az önkormányzatok szintjén keresendők. Egyes esetekben tapasztalható, meglehetősen erőltetett egyéni érvényesülési megnyilvánulásokkal és érdekekkel minden szinten találkozhatunk. A következő 3-5 év feladata e konfliktusok rendezése. Mivel a cél ugyanaz, gondolom, megoldás is található.

- [Bodó Barna: Választás és váltás](#)
- [Jakabffy László: Egy vélemény Biharból](#)
- [Ráduly Róbert: Szövetség az önkormányzatokban](#)
- [Szász Jenő: RMDSZ és médiadiktatúra](#)
- [Bárdi Nándor: Választások a két világháború közti romániai magyar kisebbségpolitikában](#)
- [A romániai magyar és német népkisebbség parlamenti képviselőinek számadatai kilenc választásról](#)
- [Dr. Fritz László: A közigazgatási választások eredményei](#)
- [Dr. Fritz László: A Iorga-kormány "interimár-bizottságai" és a magyar nemzetkisebbség](#)
- [A Magyar Párt paktumtárgyalása](#)
- [\[Ugron Istvánnak, az OMP elnökének lemondása\]](#)
- [Önkormányzati választások 1996-2000. A megyei tanács megválasztása](#)
- [A megyei tanács megválasztása](#)
- [Önkormányzati választások 1996-2000](#)
- [A helyi tanács megválasztása](#)
- [Önkormányzati választások 1996-2000](#)
- [Polgármesterek megválasztása](#)
- [Székely István: Cselekvési alternatívák 2001 tavaszán](#)
- [Jürgen Habermas: Az európai nemzetállam és a globalizáció hatásai](#)
- [Romániai magyar választók 2000 szeptemberében](#)
- [Demeter M. Attila: Negatív és pozitív szabadság, liberalizmus és kommunitarizmus](#)
- [Györi Szabó Róbert: A parlamenti pártok és az alapszerződések \(1994-1997\)](#)
- [Horváth Krisztina: A Hasan és Chaush c. Bulgária ügy és a kisebbségi jogok védelme, avagy a muftik törik át a hallgatás falát?](#)
- [Varga Attila: Állam és egyház viszonyrendszerének elemzése](#)
- [Boga Emese: Az ígéret mint árucikk](#)
- [Fákó Péter: A gazdasági növekedés alakulása Romániában \(1991-1997\)](#)
- [A nemzetiségi irodalom válogatott bibliográfiája](#)
- [Bognár Zsolt: Róluk, de nélkülük...](#)

